

Aizkraukles novada domes
2024.gada __.____.saistošo noteikumu Nr.2024/
Grozījumi Aizkraukles novada domes 2023. gada 19. oktobra
saistošajos noteikumos Nr. 2023/17
“Par Aizkraukles novada pašvaldības materiālajiem pabalstiem”
PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. Mērķis un nepieciešamības pamatojums	1.1. saistošo noteikumu izdošanas mērķis – ko pašvaldība vēlas sasniegt ar saistošajiem noteikumiem, kādi būs ieguvumi”: Saistošo noteikumu mērķis ir noteikt kārtību, lai nodrošinātu Ministru kabineta 2005. gada 15. novembra noteikumu Nr. 857 “Noteikumi par sociālajām garantijām bārenim un bez vecāku gādības palikušajam bērnam, kurš ir ārpusģimenes aprūpē, kā arī pēc ārpusģimenes aprūpes beigšanās” (turpmāk – MK noteikumi Nr. 857) 6. punktā noteikto, kas nosaka, ka pašvaldība, kuras bāriņtiesa pieņēmusi lēmumu par bērna ārpusģimenes aprūpi, sedz ar bērna izglītošanu un uzturēšanos izglītības iestādē saistītos izdevumus. Tādējādi normatīvi ir noteikts, kuras pašvaldības pienākums ir gādāt par noteiktā atbalsta sniegšanu, un visām pašvaldībām ir jāievēro šajā tiesību normā nostiprinātais pienākums, lai nerastos situācijas, ka bērns, kurš ievietots ārpusģimenes aprūpē, nesaņem to, kas viņam pienākas. 1.2. problēmas raksturojums, kuras risināšanai nepieciešami saistošie noteikumi: Latvijas Republikas tiesībsargs Aizkraukles novada pašvaldībai 11.09.2024. vēstulē Nr. 1-5/254 norāda, ka esošajos saistošajos noteikumos noteiktie kritēriji brīvpusdienu piešķiršanai ārpusģimenes aprūpē esošajiem bērniem (nosakot, ka ārpusģimenes aprūpē esošs bērns brīvpusdienas ir tiesīgs saņemt, ja mācās Aizkraukles novada izglītības iestādē), ir pretrunā ar augstāka juridiskā spēka normatīvo aktu. 1.3. pastāvošais tiesiskais regulējums, tā būtības skaidrojums un pastāvošā tiesiskā regulējuma nepilnību raksturojums: Ja Aizkraukles novada bāriņtiesa ir lēmusi par bērna ievietošanu ārpusģimenes aprūpē, tad Aizkraukles novada pašvaldība ir pamatatbildīga par bērnu neatkarīgi no bērna deklarētās, faktiskās dzīvesvietas vai izglītības iestādes atrašanās vietas, proti, bērnam seko līdz pašvaldības atbalsts, kas viņam pienākas ar MK noteikumos Nr. 857 noteikto, savukārt pašvaldībai, kurā bērns ir deklarēts vai faktiski dzīvo, ir tiesības noteikt brīvprātīgās iniciatīvas pabalstus, kurus var saņemt papildus. Tas nozīmē, ka, ja bērns pēc ārpusģimenes aprūpes nodibināšanas maina dzīvesvietu, atbalstu no pašvaldības ir jāsaņem arī esot deklarētam citā pašvaldībā vai iegūstot izglītību jebkuras citas pašvaldības dibinātā izglītības iestādē. Esošā saistošo noteikumu redakcija ir ierobežojusi ārpusģimenes aprūpē esošo bērnu tiesības saņemt pabalstu, proti, neparedzot iespēju tiem bērniem, par kuru ievietošanu ārpusģimenes aprūpē ir lēmusi Aizkraukles novada bāriņtiesa un kuru deklarētā dzīvesvietas adrese vai izglītības iestāde nav Aizkraukles novada administratīvajā teritorijā, saņemt pašvaldības apmaksātas brīvpusdienas. 1.4. ja norādītās problēmas risināšanai nav tiesiskā regulējuma, tad skaidro, kādas sekas rada tiesiskā regulējuma neesamība:
---	---

	Neatkarīgi no tā, vai pašvaldības saistošie noteikumi satur regulējumu par šāda veida atbalstu, pašvaldībām ir pienākums ievērot ārējo normatīvo aktu juridiskā spēka hierarhiju, proti, augstāk stāvošo normatīvo aktu, sedzot ar bērna izglītošanu un uzturēšanos izglītības iestādē saistītos izdevumus. 1.5. iespējamo alternatīvu, kas neparedz tiesiskā regulējuma izstrādi, raksturojums, to ieviešanas trūkumi un priekšrocības: Pašvaldību savstarpējie norēķini.									
2. Fiskālā ietekme uz pašvaldības budžetu	2.1. saistošo noteikumu īstenošanas fiskālās ietekmes prognoze uz pašvaldības budžetu, iekļaujot attiecīgus aprēķinus: <table><tr><th>Pabalsts</th><th>Aprēķins</th><th>EUR</th></tr><tr><td>Pabalsts audžuģimenēm, ģimenēm ar bērnu aizbildnībā - ēdināšanas izdevumu segšanai izglītības iestādē, par kuru ārpusģimenes aprūpi lēmusi Aizkraukles novada bāriņtiesa, bet tie mācās ārpus Aizkraukles novada administratīvās teritorijas.</td><td>25cilv.*3EUR*172 dienas</td><td>12 900</td></tr><tr><td colspan="2">Izdevumu plāns 2025.gadam:</td><td>12 900</td></tr></table> 2.1.1. samazina vai palielina ieņēmumu daļu: Pašvaldības ieņēmumu daļa nemainās. 2.1.2. samazina vai palielina izdevumu daļu: Ņemot vērā, ka izdevumu plāns ir indikatīvs un var mainīties atbilstoši pieprasījumam var secināt, ka pašvaldības izdevumu daļa būtiski nepalielinās. Izdevumu plāns sociālajiem pakalpojumiem un sociālās palīdzības pabalstiem varētu pieaugt par apmēram par 0.4%. 2.1.3. ietekme uz citām pozīcijām budžeta ieņēmumu vai izdevumu daļā (piemēram, vai, lai īstenotu saistošos noteikumus, jāsamazina finansējums citām pozīcijām): Izdevumi neietekmē citas pašvaldības budžeta pozīcijas. 2.2. informācija par nepieciešamajiem resursiem sakarā ar jaunu institūciju vai darba vietu veidošanu, esošo institūciju kompetences paplašināšanu, lai nodrošinātu saistošo noteikumu izpildi (saistībā ar 5., 6.sadaļu). Jaunu darba vietu veidošanu saistošie noteikumi neparedz.	Pabalsts	Aprēķins	EUR	Pabalsts audžuģimenēm, ģimenēm ar bērnu aizbildnībā - ēdināšanas izdevumu segšanai izglītības iestādē, par kuru ārpusģimenes aprūpi lēmusi Aizkraukles novada bāriņtiesa, bet tie mācās ārpus Aizkraukles novada administratīvās teritorijas.	25cilv.*3EUR*172 dienas	12 900	Izdevumu plāns 2025.gadam:		12 900
Pabalsts	Aprēķins	EUR								
Pabalsts audžuģimenēm, ģimenēm ar bērnu aizbildnībā - ēdināšanas izdevumu segšanai izglītības iestādē, par kuru ārpusģimenes aprūpi lēmusi Aizkraukles novada bāriņtiesa, bet tie mācās ārpus Aizkraukles novada administratīvās teritorijas.	25cilv.*3EUR*172 dienas	12 900								
Izdevumu plāns 2025.gadam:		12 900								
3. Sociālā ietekme, ietekme uz vidi, iedzīvotāju veselību, uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā, kā arī plānotā regulējuma ietekme uz konkurenci	3.1. sociālā ietekme – ietekme uz cilvēku dzīvesveidu, kultūru, labsajūtu, sabiedrību kopumā, kā arī ietekme uz konkrētām sabiedrības grupām, tai skaitā sociālās atstumtības riskam pakļautajām sabiedrības grupām, personu ar invaliditāti vienlīdzīgām iespējām un tiesībām, uz dzimumu līdztiesību: Saistošie noteikumi atstās tiešu, pozitīvu ietekmi uz bērniem, kuri ir viena no grupām, kuru ienākumi ir zemāki par minimālā ienākuma līmeni vairāk nekā iedzīvotājiem kopumā. Saistošie noteikumi veicinās finansiāli labvēlīgāku stāvokli, samazinot nevienlīdzību, nabadzības un sociālās atstumtības risku bērniem, kuri atrodas ārpusģimenes aprūpē.									

	3.2. ietekme uz vidi – ar saistošo noteikumu īstenošanu izraisītas tiešas vai netiešas pārmaiņas vidē, kuras ietekmē vai var ietekmēt cilvēku, viņa veselību un drošību, kā arī bioloģisko daudzveidību, augsni, zemes dzīles, ūdeni, gaisu, klimatu, ainavu, kultūras un dabas mantojumu, iespējamā pakļautība avāriju vai katastrofu riskiem un visu minēto jomu mijiedarbība: Nav attiecināms. 3.3. ietekme uz iedzīvotāju veselību, iekļaujot informāciju par to, vai saistošie noteikumi: 3.3.1. ietekmēs (piemēram, uzlabos, atjaunos, pasliktinās) vai neietekmēs cilvēku veselību”: Nav attiecināms. 3.3.2. nodrošinās vienlīdzīgas tiesības un iespējas veselības jomā: Nav attiecināms. 3.3.3. radīs jaunas tiesības vai uzliks jaunus pienākumus veselības jomā: Nav attiecināms. 3.4. ietekme uz uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā: Nav attiecināms. 3.5. ietekme uz konkurenci: Nav attiecināms.
4. Ietekme uz administratīvajām procedūrām un to izmaksām	4.1. institūcija, kurā privātpersona var vērsties saistošo noteikumu piemērošanā: Lai saņemtu saistošajos noteikumos minētos sociālās palīdzības pabalstus, personai ir jāvēršas Aizkraukles novada Sociālajā dienestā (tai skaitā teritoriālajās vienības un attālinātajos klientu pieņemšanas punktos Aizkraukles novada pagastu pakalpojumu centros) vai arī jāiesniedz iesniegums izmantojot elektroniskos saziņas kanālus. 4.2. galvenie procedūras posmi un privātpersonām veicamās darbības, ko paredz saistošo noteikumu projekts, tai skaitā akcentē, kā piedāvātais regulējums maina līdzšinējo kārtību: Lai saņemtu saistošajos noteikumos minētos sociālos palīdzības pabalstus, personai jāievēro procedūras posmi, kuri ir noteikti esošo saistošo noteikumu III. daļā. Saistošie noteikumi nemaina līdzšinējo materiālo pabalstu saņemšanas kārtību. 4.3. paredzētās administratīvo procedūru izmaksas: 4.3.1. saimnieciskās darbības veicējiem: Nav paredzētas. 4.3.2. fiziskajām personām: Nav paredzētas. 4.3.3. nevalstiskā sektora organizācijām: Nav paredzētas. 4.3.4. budžeta finansētām institūcijām: Nav paredzētas.
5. Ietekme uz pašvaldības funkcijām un cilvēkresursiem	5.1. pašvaldību funkcijas, kuru izpildei tiek izstrādāti šie saistošie noteikumi: Saskaņā ar Pašvaldību likuma 4.panta 9.daļu pašvaldību autonomā funkcija ir nodrošināt iedzīvotājiem atbalstu sociālo problēmu

	risināšanā, kā arī iespēju saņemt sociālo palīdzību un sociālos pakalpojumus. Saskaņā ar Pašvaldību likuma 4.panta 11.daļu pašvaldību autonomā funkcija ir īstenot bērnu un aizgādībā esošo personu tiesību un interešu aizsardzību. Bērnu tiesību aizsardzības likuma 12. panta 4. daļa - Katram bārenim un bez vecāku gādības palikušam bērnam valsts un pašvaldība nodrošina Ministru kabineta noteiktās sociālās garantijas. MK noteikumu Nr. 857 6. punktā noteikts, ka pašvaldība, kuras bāriņtiesa pieņēmusi lēmumu par bērna ārpusģimenes aprūpi, sedz ar bērna izglītošanu un uzturēšanos izglītības iestādē saistītos izdevumus. 5.2. Pašvaldības cilvēkresursi, kas tiks iesaistīti saistošo noteikumu īstenošanā (tostarp, vai tiks uzlikti jauni pienākumi vai uzdevumi esošajiem darbiniekiem, veidotas jaunas darba vietas u.tml.): Lai īstenotu saistošajos noteikumos paredzēto, Pašvaldība ir izveidojusi iestādi Aizkraukles novada Sociālais dienests, kura organizē sociālo darbu, nodrošina sociālo pakalpojumu un sociālās palīdzības sniegšanu un administrēšanu un ir atbildīga par valsts deleģēto funkciju pašvaldībai sociālās aizsardzības jomā izpildi. Sociālās palīdzības pabalstu administrēšanu nodrošina Sociālās palīdzības nodaļa. Saistošo noteikumu īstenošanā iesaistīta Aizkraukles novada pašvaldības Centrālās pārvaldes Finanšu un grāmatvedības nodaļa, kas veic sociālās palīdzības pabalstu izmaksu un Juridiskā nodaļa, kas sniedz konsultatīvu atbalstu saistošo noteikumu piemērošanā. Saistošie noteikumi neparedz uzlikt jaunus pienākumus vai uzdevumus esošajiem darbiniekiem, kā arī neparedz izveidot jaunas darba vietas.
6. Informācija par izpildes nodrošināšanu	6.1. saistošo noteikumu izpildē iesaistītās institūcijas, tai skaitā, vai paredzēta jaunu institūciju izveide, esošo likvidācija vai reorganizācija: Saistošo noteikumu izpildi nodrošina Aizkraukles novada Sociālais dienests un Aizkraukles novada pašvaldības Centrālā pārvalde. Jaunu institūciju izveidi, esošo likvidāciju vai reorganizāciju saistošie noteikumi neparedz. 6.2. izpildes nodrošināšanai nepieciešamie resursi un to pamatotība (nedublējot 2.sadaļā norādīto): Sociālās palīdzības pabalstus, kas attiecas uz ārpusģimenes aprūpē esošajiem bērniem organizē Aizkraukles novada Sociālā dienesta Sociālās palīdzības nodaļas darbinieks, kas specializējies šo jautājumu risināšanā.
7. Prasību un izmaksu samērīgums pret ieguvumiem, ko sniedz mērķa sasniegšana	7.1. vai saistošie noteikumi ir piemēroti iecerētā mērķa sasniegšanas nodrošināšanai un paredz tikai to, kas ir vajadzīgs minētā mērķa sasniegšanai: Saistošie noteikumi nodrošinās vienlīdzīgu atbalstu visiem ārpusģimenes aprūpē esošajiem bērniem, par kuriem lēmumu pieņēmusi Aizkraukles novada bāriņtiesa, līdz ar to secināms, ka saistošie noteikumi ir piemēroti iecerētā mērķa sasniegšanai un paredz tikai to, kas vajadzīgs minētā mērķa sasniegšanai. Noteikumi

	veicinās finansiāli labvēlīgāku stāvokli un samazinās nevienlīdzību, kā arī uzlabos iedzīvotāju dzīves kvalitāti. 7.2. samērīguma tests: 7.2.1. vai pašvaldības izraudzītie līdzekļi ir piemēroti leģitīmā mērķa sasniegšanai: Pašvaldība nodrošina Pašvaldību likumā noteikto funkciju izpildi. 7.2.2. vai nav saudzējošāku līdzekļu leģitīmā mērķa sasniegšanai: Pašvaldība, nosakot vienotu kārtību, sniedz iespēju visiem ārpusģimenes aprūpē esošajiem bērniem, par kuriem Aizkraukles novada bāriņtiesa pieņēmusi lēmumu par ārpusģimenes aprūpi, saņemt vienlīdzīgu sociālo palīdzību. 7.2.3. vai pašvaldības rīcība ir atbilstoša: Pašvaldības rīcība izstrādājot saistošos noteikumus ir samērīga, atbilstoši pašvaldības finansiālajām iespējām.
8. Izstrādes gaitā veiktās konsultācijas ar privātpersonām un institūcijām	8.1. sabiedrības pārstāvji (tostarp biedrības, nodibinājumi, apvienības u.tml.), ar kuriem notikušas konsultācijas saistošo noteikumu izstrādes procesā: Sabiedrības pārstāvji nav iesaistīti konsultācijās saistošo noteikumu izstrādes procesā. 8.2. izmantotais sabiedrības līdzdalības veids (lai atspoguļotu, kā pašvaldības ir centusies sasniegt mērķgrupu, kā arī noskaidrot pēc iespējas plašākas sabiedrības viedokli): Saskaņā ar Pašvaldību likuma 46.panta trešo daļu saistošo noteikumu projekts un tam pievienotais paskaidrojuma raksts no 2024. gada 21.oktobra līdz 2024. gada 4.novembrim publicēts pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē www.aizkraukle.lv sabiedrības viedokļa noskaidrošanai.

Sēdes vadītājs,
domes priekšsēdētājs

#LEMUMA_PARAKSTITAJA1_VARDS#
#LEMUMA_PARAKSTITAJA1_UZVARDS#